

24.9.2026

Perustelumuistio tilimääräykseen VK/36416/2026

Tässä perustelumuistiossa on lyhyesti kuvattu syyt tilikarttaan tehtyihin muutoksiin.

Sisällys

1	Maksuliiketilit.....	2
1.1	Luvussa käytettyjä keskeisiä käsitteitä.....	2
1.2	Valtion konsernihilirakenteen muutos 1.12.2026	4
1.3	Konsernihilirakenteen muutoksen vaikutus kirjanpitoon	5
2	Tullivelkojen uudet lisäjaottelut ja selitteet.....	7
3	Uusia vyörytystilejä	9

24.9.2026

1 Maksuliiketil

1.1 Luvussa käytettyjä keskeisiä käsitteitä

Monet maksuliikkeessä ja kirjanpidossa käytetyt käsitteet ovat lähellä toisiaan. Yksiselitteisyyden varmistamiseksi tässä luvussa on kuvattu joitakin tässä perustelumui

Käsite	Kuvaus
Konsernitili	Konsernitili on pankkitili, joka kuvaa Valtion rahoitusaseman pankkiin nähden ja jota valtiolla hallinnoi Valtiokonttori. Konsernitiliä voi hyvittää siihen liitettyjen maksuliiketulotilien, maksuliiketilien ja emotilin kautta ja veloittaa siihen liitettyjen maksuliikemenotilien, maksuliiketilien ja emotilin kautta. Konsernitilin saldo muodostuu siihen liitettyjen em. maksuliiketilien ja emotilin yhteen lasketuista saldoista.
Maksuliikkeen tililaji	Maksuliikkeessä tililaji kuvaa, voiko tilille vain kerätä tuloja, vain maksaa menoja, sekä kerätä tuloja että maksaa menoja tai onko tili valtion keskitetty maksuliiketili eli emotili. Tililajeja ovat: - Maksuliiketili - Maksuliiketulotili - Maksuliikemenotili - Emotili - Saldollinen maksuliiketili - Emotili S
Emotili	Emotili on Valtioneuvoston asetuksen VM/2026/87 mukainen Valtion talousarvion annettun asetuksen (1243/1992) 28 § ja 29 § muutos (voimaan 1.12.2026) mukainen valtion keskitetty maksuliiketili, jota hallinnoi Valtiokonttori. Kirjanpitoyksikön maksuliiketulotilien ja maksuliiketilien positiivinen saldo tyhjentään päivittäin saldottomien maksuliiketilien konsernitilin Emotilille ja kirjanpitoyksikön maksuliikemenotilien ja maksuliiketilien

24.9.2026

	negatiivinen saldo katetaan päivittäin ko. Emotililtä. Saldollisten maksuliiketilien konsernitiliin liitettyä Emotiliä käytetään mahdollisten korjauserien tapahtumien vastatilinä.
Maksuliiketili	Maksuliiketili on yleistermi kaikille konsernitiliin liitettyille tileille. Maksuliiketili tililajina tarkoittaa tiliä, jolle virasto sekä kerää tulot, että maksaa menot.
Maksuliiketulotili	Tili, jolle virasto kerää toimintaansa liittyvät saapuvat suoritukset (tulot).
Maksuliikemenotili	Tili, jolta virasto maksaa toimintaansa liittyvät lähtevät maksut (menot).
Saldollinen maksuliiketili	Saldolliset maksuliiketilinit ovat valtion saldollisten tilien konsernitiliin liitettyjä maksuliiketilejä, joiden varoja virasto voi käyttää tilin saldon puitteissa. Saldollisia maksuliiketilejä avataan perustellusta syystä esimerkiksi tilanteessa, jolloin tilille kertyneet varat ohjataan nopeasti edelleen kolmannelle osapuolelle, eikä varojen osalta ole tarve erilliseen tilikohtaiseen koronlaskentaan. Liikekirjanpidossa saldolliset maksuliiketilinit liitetään lkp-tilin 19230 Saldolliset maksuliiketilit (T) alaisille lisäjaotteluille.
Saldoton maksuliiketili	Saldottomia maksuliiketilejä ovat valtion konsernitiliin liitetyt maksuliiketulotilit (liikekirjanpidossa 19110), maksuliikemenotilit (19210) ja maksuliiketilit (19220)). Maksuliiketulo- ja maksuliiketileille kertynyt positiivinen saldo tyhjennetään päivittäin valtion emotilille ja maksuliikemeno- ja maksuliiketilien negatiivinen saldo katetaan päivittäin valtion emotililtä.
Tililaji (liikekirjanpidossa)	3-merkkinen valtion liikekirjanpidon tilikartan taso. Kaikki liikekirjanpidon tilit (5-merkkiset) on sijoitettu tilikartassa jonkin tililajin alle. Taseen rivit muodostuvat pääosin liikekirjanpidon tililajeista.

24.9.2026

Tili (liikekirjanpidossa)	Valtion kirjanpidossa käytettävä tili on 5-merkkinen. Tili jakautuu edelleen 8-merkkiin lisäjaotteluihin.
---------------------------	---

1.2 Valtion konsernitilirakenteen muutos 1.12.2026

Valtioneuvoston asetuksen VM/2026/87 mukainen Valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 28 § ja 29 § muutos (voimaan 1.12.2026) on mahdollistanut Valtion maksuliikkeessä käytettävän nk. saldottomien tilien konsernitilirakenteen muutoksen valtion maksuliikepankeissa. Talousarvioasetuksen 28 §:stä poistetaan pakottavat säännökset kirjanpitoyksikön erillisestä tulotilistä ja erillisestä menotilistä samoin kuin säännökset valtion ja kirjanpitoyksikön yleisistä tulotileistä ja menotileistä.

Muutos ajoittuu samaan ajankohtaan, jolloin valtion uusi valtion maksuliikepalvelujen sopimuskausi astuu voimaan.

Saldottomien tilien konsernitilirakenteesta poistuu:

- Valtion yleinen tulotili
- Valtion yleinen menotili
- Kirjanpitoyksikön yleinen tulotili ja
- Kirjanpitoyksikön yleinen menotili.

Konsernitilirakenteeseen perustetaan uusi maksuliikkeen tililaji:

- Maksuliiketili (päivittäin katettava/tyhjennettävä tili, jolle sekä kerätään tulot että jolta maksetaan menot).

Saldottomien tilien konsernitilirakenteeseen sisältyy 1.12.2026 lukien:

- Valtion käytössä olevat keskitetyt tilit:
 - o Konsernitili
 - o Valtion emotili
- Kirjanpitoyksiköiden käytössä olevat tilit:
 - o Maksuliiketilit
 - o Maksuliiketulotilit
 - o Maksuliikemenotilit.

Saldollisten tilien konsernitilirakenne säilyy ennallaan.

Muutokset maksuliikkeen konsernitilirakenteessa ovat johtaneet muutostarpeisiin myös liikekirjanpidon tilikartassa. Nämä muutokset kuvataan tämän perustelumuistion luvussa 2.2.

24.9.2026

1.3 Konsernitilirakenteen muutoksen vaikutus kirjanpitoon

Maksuliike-tilit on sijoitettu valtion liikekirjanpidon tilikartassa tiliryhmään 19 RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT, pääosin siten että yhden pankkitilin rahaliikkeen seuranta tapahtuu yhden liikekirjanpidon tilin lisäjaottelun (8-merkinen lkp-tili) avulla.

Valtion liikekirjanpidon tilikartta on tasetilien (1- ja 2-alkuiset tilit) osalta muodostettu pääsääntöisesti siten, että valtiovarainministeriön määräämän tasekaavan rivit muodostuvat liikekirjanpidon tililajeista (tilikartan 3-merkinen taso, esimerkiksi 190 Kassatilit). Valtiovarainministeriön antamissa valtiontalouden yhdisteltyjen laskelmien, valtion tilinpäätöksen, kirjanpitoyksikköjen tilinpäätöksen ja talousarvion ulkopuolella olevan rahaston tilinpäätöksen kaavoissa tarkin erittely ryhmässä RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT on kirjanpitoyksikön tasekaavassa. Siten tiliryhmän 19 tililajit on ryhmitelty kirjanpitoyksikön tasekaavan mukaisesti. Eri organisaatioiden tasekaavan yhteys tililajeihin on esitetty seuraavassa kuvassa:

TILILAJIT		TASEEN RIVIT			
Tililajit ennen 1.12.2026 voimassa olleen tilikartan mukaisena	Tililajit 1.12.2026 voimaan tulevassa tilikartassa	Rahasto	Kirjanpitoyksikkö	Valtio	Yhdistellyt laskelmat
196 Yhdystilisaatava	196 Yhdystilisaatava	Yhdystilisaatava			Yhdystilisaatava
190 Kassatilit	190 Kassatilit	Kassatilit	Kassatilit	Kassatilit	Kassatilit
191 Maksuliike-tulotilit 192 Maksuliikemenotilit	191-192 Maksuliike-tilit	Pankkitilit (***)	Maksuliike-tilit	Maksuliike-tilit	Pankkitilit (***)
193 Muut pankkitilit	193 Muut pankkitilit		Muut pankkitilit	Muut pankkitilit	
194 Valtion yleiset tulo- ja menotilit *)	- *)	Muut rahoitusvarat (****)	Valtion yleiset tulo- ja menotilit **)	Muut rahoitusvarat	Muut rahoitusvarat (****)
195 Muut rahat ja pankkisaamiset	195 Muut rahat ja pankkisaamiset		Muut rahat ja pankkisaamiset		
199 Sisäisen rahaliikkeen tilit	199 Sisäisen rahaliikkeen tilit		Sisäisen rahaliikkeen tilit		

*) Tililaji 194 poistuu käytöstä, sillä maksuliikkeen konsernitilirakenteen muutoksen yhteydessä valtion yleiset tulo- ja menotilit poistuvat käytöstä.

**) Valtion yleiset tulo- ja menotilit sisältyvät vielä kirjanpitoyksikön kaavamääräykseen. Rivini ei kuitenkaan enää jatkossa tule sisältöä ko. maksuliike-tilien poistuttua käytössä.

***) Rahaston ja yhdisteltyjen laskelmien taseen rivi "Pankkitilit" muodostetaan tililajeista 191-192 ja 193

****) Rahaston, valtion ja yhdisteltyjen laskelmien taseen rivi "Muut rahoitusvarat" muodostetaan tililajeista 195 ja 199

Konsernitilirakenteen muutoksesta aiheutuu muutoksia maksuliiketiloihin liittyviin liikekirjanpidon tililajeihin ja tileihin. Samassa yhteydessä maksuliikkeeseen liittyviä lkp-tilejä on tarkasteltu laajemmin ja tilikarttaan on tehty muutokset siltä osin kuin nykyinen toimintaympäristö edellyttää.

- Tililajit 191 Maksuliike-tulotilit ja 192 Maksuliikemenotilit poistetaan käytöstä erillisinä tililajeina. Niiden tilalle otetaan käyttöön tililaji 191–192 Maksuliike-tilit. Uuteen tililajiin 191–192 on lisätty uuden konsernitilirakenteen mahdollistamat "maksuliike-tilit", eli sellaiset kirjanpitoyksikön käytössä olevat tilit, joilta voidaan sekä maksaa menoja että joille voidaan vastaanottaa tuloja.
- Poistettu tili 19100 Yleiset maksuliike-tulotilit (T) lisäjaotteluineen. Jako yleisiin maksuliike-tulotileihin ja muihin maksuliike-tulotileihin tulee tarpeettomaksi valtion

24.9.2026

konsernitilirakenteen muutoksen myötä. Käyttöön jää vain 19110 Maksuliiketulotilit (T). Tilin 19110 nimi muutetaan muodosta 'Muut maksuliiketulotilit (T)' muotoon 'Maksuliiketulotilit (T)'.

- Poistettu tilien lisäjaottelut 19110121–19110127 tarpeettomina (käytössä olevien tilien määrä vähentynyt). Tilien lisäjaottelut 19110101–19110127 ovat Nordea Bank Oyj:ssä käytössä oleviin maksuliiketulotileihin käytettävissä olleet liikekirjanpidon tilit. Näistä viimeiset (121–127-päätteiset) poistetaan tarpeettomina.
- Poistettu tilien lisäjaottelut 19110311–19110403 tarpeettomina (käytössä olevien tilien määrä vähentynyt). Kyse on sellaisille pankeille varatuista lkp-tilien lisäjaotteluista, joissa valtiolla ei ole maksuliiketilejä.
- Poistettu tilien lisäjaottelut 19110521–19110527 tarpeettomina (käytössä olevien tilien määrä vähentynyt). Tilin 19110501–19110527 ovat OP:ssä käytössä oleviin maksuliiketulotileihin käytettävissä olleet liikekirjanpidon tilit. Näistä viimeiset (521–527-päätteiset) poistetaan tarpeettomina.
- Poistettu tilien lisäjaottelut 19110821–19110827 tarpeettomina (käytössä olevien tilien määrä vähentynyt). Tilin 19110821–19110827 ovat Danske Bankissa käytössä oleviin maksuliiketulotileihin käytettävissä olleet liikekirjanpidon tilit. Näistä viimeiset (821–827-päätteiset) poistetaan tarpeettomina, sillä näin usealle lisäjaottelulle ei virastotasolla ole tarvetta.
- Poistettu lisäjaottelu 19210600 Muut maksuliikemenotilit (T), Ålandsbanken tarpeettomana. Kyse on sellaiselle pankille varatusta lkp-tilistä, jossa valtiolla ei ole maksuliiketilejä.
- Tililajiin 193 aiemmin sisältyneet valtion emotilit (tili 19320 Valtion konsernitilijärjestelmän emotilit valtion maksuliikepankeissa (T), lisäjaottelut 19320100–19320810) lakkautetaan ja perustetaan uudet tililajille 191–192 (tili 19240 Valtion konsernitilien emotilit valtion maksuliikepankeissa (T), lisäjaottelut 19240110–19240810) Valtion emotilit ovat osa valtion konsernitiliä. Muutoksen jälkeen tililaji 191–192 sisältää kaikki valtion konsernitilien tilit, ja tililaji antaa kokonaiskuvan konsernitilien saldoista.
- Tililaji 194 Valtion yleiset tulo- ja menotilit alaisine tileineen on poistettu tarpeettomana, sillä uudessa konsernitilirakenteessa ei ole valtion yleisiä tulo- ja menotilejä.
- Perustettu tili 19220 Maksuliiketilit (T) ja lisäjaottelut 19220101–19220805 maksuliiketileille ja valtion konsernitiliin liitetyille saldollisille maksuliiketileille.
- Perustettu tili 19230 Saldolliset maksuliiketilit (T) ja lisäjaottelut 19230101–19230805. Tili sisältää kirjanpitoyksikön saldolisten maksuliiketilien konsernitiliin liitetyt saldolliset maksuliiketilit.
- Perustettu uusi tili 19305 Valtion tilin selvitys- ja arvopaperikeskuksissa (T). Tilin alla on uudet lisäjaottelut 19305010–19305040 tulevat Valtiokonttorin Velanhallinta-osaston käyttöön.

24.9.2026

- Poistettu tilin 19930 lisäjaottelut 19930101 Katteet (T) ja Nordea Target 2, 19930501 Katteet (T), OP Target 2 tarpeettomina.
- Poistettu tilin 19940 lisäjaottelut 19940310 Tyhjennykset (T), Handelsbanken 19940400, Tyhjennykset (T), Aktia ja 19940600 Tyhjennykset (T), Ålandsbanken tarpeettomana.
- Poistettu tili 19960 Sisäiset katteet (T) tarpeettomana, koska konsernilaskelmajärjestelmä yksinkertaistuu.
- Poistettu tili 19970 Sisäiset tyhjennykset (T) tarpeettomana, koska konsernilaskelmajärjestelmä yksinkertaistuu.
- Poistettu tilin 19980 Rahaliikkeen selvittelytili (T) lisäjaottelut 19980943 Rahaliikkeen selvittelytili (T), USD Danske Bank – 19980962 Rahaliikkeen selvittelytili (T), PLN Danske Bank tarpeettomana.
- Poistettu tili 19990 Sisäisen laskutuksen kuittaukset (T) tarpeettomana.
- Poistettu tili 20550 Siirrot sisäisen laskutuksen kuittausten tililtä (T) tarpeettomana.
- Tilin 26200 Epäselvät erät (T) lisäjaottelua on muutettu siten, että epäselvä maksuliiketapahtuma kirjataan tapahtuman luonteen mukaisesti sen sijaan, jokaista maksuliiketilin kohden on käytössä erillinen epäselvien erien tili.
 - o Muutettu lisäjaotteluiden 26200001–26200006 käyttötarkoitus
 - o Lisätty lisäjaottelut 26200040–26200049, tilien käyttötarkoitus valittavissa kirjanpitoyksikön tarpeen mukaan
 - o Poistettu lisäjaottelut 26200090–26200098 tarpeettomana.

Liikekirjanpidon tilien muutoksen yhteydessä on myös päivitetty ja tarkennettu tilien käyttöön liittyviä selitteitä sekä yhtenäistetty maksuliikkeeseen liittyvien tilien nimeämiskäytännöt.

Muutokset kokonaisuudessaan on esitetty perustelumuistion excel-liitteessä. Perustettavat tilit ja lisäjaottelut sekä nimi- tai selitemuutokset olemassa oleviin tileihin tulevat voimaan 1.12.2026. Poistettavaksi ilmoitetut tilit ja lisäjaottelut poistetaan käytöstä kuitenkin vasta 1.1.2027, jotta muutoksen viimeistelylle ja selvittelyerien korjaamiselle jää aikaa joulukuulle.

2 Tullivelkojen uudet lisäjaottelut ja selitteet

Uusi Euroopan unionin käsittelymaksu etämyynnin osalta tulee kannettavaksi 1.11.2026. Maksuja on tarkoituksenmukaista seurata omalla lisäjaottelullaan.

Nämä tilimuutokset voidaan ottaa käyttöön kuukautta aiemmin 1.11.2026 muusta määräyksestä poiketen.

24.9.2026

Perustetaan kaksi uutta lisäjaottelua:

Muutos	Tilin lisäjaottelu	Lisäjaottelun nimi	Lisäjaottelun selite
Uusi	26000004	A-tili, Unionin käsittelymaksu (T)	Tämä tili sisältää kolmansista maista maahantuotujen etämyyntitavaroiden kiinteät tavaraeräkohtaiset käsittelymaksut. Tilin saldoa vähentää tullien määräajoin tapahtuva tilitys EU:lle ja kantopalkkioiden tuloutus.
Uusi	26010004	B-tili, Unionin käsittelymaksu (T)	Tämä tili sisältää kolmansista maista maahantuotujen etämyyntitavaroiden kiinteät tavaraeräkohtaiset käsittelymaksut maahantuojilta, jotka eivät ole antaneet vakuutta tullimaksujen suorittamisesta eikä sitä ole tullauksen yhteydessä peritty. Tilin saldoa lisää siirrot tililtä 26000004 A-tili, Unionin käsittelymaksu (T). Tilin saldoa vähentää maksun tapahduttua siirto tilille 26000004 A-tili, Unionin käsittelymaksu (T).

Muutetaan tilien/lisäjaotteluiden selitteitä:

Muutos	Tili / lisäjaottelu	Tilin / lisäjaottelun nimi	Tiliselite
Selitetä muuttettu	39800000	EU:n kantopalkkiot	Tämä tili sisältää EU:n puolesta kerättävien, EU:lle tilitettävien tullien ja maksujen kantopalkkiot (ns. perinteiset omat varat). EU:n kantopalkkiot kirjataan tälle tilille tileiltä 26000001 Tullivelat A-tili, tullit lukuun ottamatta tasoitus- ja polku-myyntitulleja (T), 26000003 A-tili, tavaroita koskevat tasoitus- ja polkumyyntitullit (T) ja 26000004 A-tili, Unionin käsittelymaksu (T).
Selitetä muuttettu	26000	Tullivelat A-tili (T)	Tämä tili sisältää maahantuonnin yhteydessä EU:lle tilitettävät tullimaksut, käsittelymaksut ja niiden kantopalkkiot sellaisilta maahantuojilta, jotka ovat antaneet vakuuden tullimaksujen suorittamisesta. Tilin saldoa vähentää tullien määräajoin tapahtuva tilitys EU:lle ja kantopalkkioiden tuloutus sekä tehdyt oikaisut ja siirrot tilille 26010 Tullivelat B-tili. Kantopalkkioiden tuloutus kirjataan tilille 3980 EU:n kantopalkkiot.
Selitetä muuttettu	26010	Tullivelat B-tili (T)	Tämä tili sisältää maahantuonnin yhteydessä EU:lle tilitettävät tullimaksut, käsittelymaksut ja niiden kantopalkkiot sellaisilta maahantuojilta, jotka eivät ole antaneet vakuutta tullimaksun suorittamisesta

24.9.2026

			eikä sitä ole tullauksen yhteydessä peritty. Tilin saldoa lisää siirrot tililtä 26000 Tullivelat A-tili. Tilin saldoa vähentää maksun tapahduttua siirto tilille 26000 Tullivelat A-tili.
--	--	--	---

3 Uusia vyörytystilejä

Tilikarttaan on tarve lisätä seuraavat vyörytystilit valtion yhteisen kustannuslaskentamallin käyttöönotossa syntyneen tarpeen takia.

Muutos	Tili	Tilin nimi	Tilin selite
Uusi	99900612	Muut tukitoiminnot 3	Kirjanpitoyksikkö ottaa tilin tarvittaessa käyttöönsä, mikäli muiden tukitoimintojen kohdistaminen ja/tai raportointi vaativat useamman muiden tukitoimintojen vyörytyksiin tarkoitetun vyörytystilin käyttöönottoa tilin 99900600 lisäksi. Kirjanpitoyksikkö määrittää tilin käytön.
Uusi	99900613	Muut tukitoiminnot 4	Kirjanpitoyksikkö ottaa tilin tarvittaessa käyttöönsä, mikäli muiden tukitoimintojen kohdistaminen ja/tai raportointi vaativat useamman muiden tukitoimintojen vyörytyksiin tarkoitetun vyörytystilin käyttöönottoa tilin 99900600 lisäksi. Kirjanpitoyksikkö määrittää tilin käytön.

